

[Home](#)

[Login](#)

[Dept.
Geschiedenis](#)

[Zoeken](#)

auteur : **Dedeurwaerdere Thomas**
promotor : Goossens J.
jaar : 1994-1995

**De kartuizer Herman Stekin (ca. 1360-1428) en zijn "Die expositie op dat heilighe Pater Noster".
Historische studie en uitgave van hs. Brussel, Koninklijke Bibliotheek 1654-55**

De bedoeling van deze verhandeling is een handschrifteditie, voorzien van kritisch commentaar, te bezorgen van de Middelnederlandse versie van Die expositie op dat heilighe Pater Noster, zoals bewaard in hs. Brussel, Koninklijke Bibliotheek 1654-55. Deze tekst werd oorspronkelijk in het Latijn geschreven, onder de titel Sermones I, super orationem dominicam, door de kartuizermonnik Herman Stekin (ca. 1360-1428), vicarius van het kartuizerinnenklooster Sint-Anna-ter-Woestijne in Sint-Andries-Brugge. Van de bewerker, van het Latijn naar het Middelnederlands, zijn geen gegevens bekend. De Middelnederlandse bewerking werd wel gemaakt vóór 1461.

Voor het opstellen van deze verhandeling werd om goede redenen het hs. Brussel, Koninklijke Bibliotheek 1654-55 als basishandschrift gekozen, waarvan de 164 folia volledig getranscribeerd werden. Daarnaast werd ook gebruik gemaakt van het hs. Brussel, Koninklijke Bibliotheek IV 389, dat dienst deed voor het tekstherstel van een aantal onleesbare passages in het basishandschrift. Tenslotte werd ook het hs. Gent, Koninklijke Zuidnederlandse Academie voor Taal- en Letterkunde 10 ingezien voor het opstellen van een synoptische uitgave van de proloog van de drie Belgische handschriften.

Aan de hand van de druk die Jan van Westfalen maakte van de Sermones I, super orationem dominicam konden heel wat omleningen geïdentificeerd worden en kon de eigenlijke structuur van de vijftig preken achterhaald worden.

Het leeuwedeel van deze verhandeling bestaat uiteraard uit de editie van Die expositie op dat heilighe Pater Noster. Bij deze uitgave werd er een kritisch notenapparaat opgesteld bij de tekst. Op basis van de schaarse gegevens werd een biografie opgemaakt van de auteur Herman Stekin en werden de twee grote genres waartoe het werk behoort toegelicht, namelijk het geestelijk proza en de exempelenliteratuur. Ook werd een onderzoek gedaan naar de conformiteit van Stekins ideeën aan de kartuizerspiritualiteit. Tenslotte werd een bespreking van de inhoudelijke structuur en opmaak van de tekst en een samenvatting van de tekst, waarin de nadruk ligt op de exemplen, opgemaakt.

Die expositie op dat heilighe Pater Noster van de kartuizermonnik Herman Stekin beantwoordt aan de verwachtingen die men vooropstelt bij het lezen en onderzoeken van middeleeuwse kartuizerteksten. De typische opvattingen en ideeën van de kartuizerspiritualiteit komen duidelijk naar voren. Uit een thematisch onderzoek kan besloten worden dat Stekin nauwgezet de ideeën volgt die door prior Guigo I aangegeven werden.

Uit de vele omleningen blijkt de grote belesenheid en vertrouwdheid van Herman Stekin met de bijbelse, patristische en eigentijdse literatuur. Zo ontleent hij vele exemplen aan het Bijenboek, de Legenda Aurea, de Dialogus Miraculorum en de Vitae Patrum. Ook met puur theologische werken was hij vertrouwd, want de overnames uit werken van Hieronymus, Gregorius de Grote, Hugo van Sint-Victor en van Bernardus van Clairvaux zijn niet gering. Opmerkelijk is zijn brede belangstelling voor de antieke en vroegmiddeleeuwse moraalfilosofische werken: de werken van Aristoteles, Seneca, Ovidius en Boëthius worden op verschillende plaatsen in de tekst geciteerd.

Hoewel de tekst geen historische wetenswaardigheden bevat, wat eigen is aan het homiletische genre, is hij toch een interessant document omwille van de verwerking van de toenmalige moreel-ascetische en theologische opvattingen.

Stekins preekbundel Die expositie op dat heilighe Pater Noster is een duidelijke exponent van de traditie van traktaten op het Onze Vader, met een eigentijdse verwerking van themata en exemplen vanuit de idealen en de geloofsopvattingen van de kartuizerorde.

[[back](#)] [[print tekst](#)]

Copyright ©2002 Katholieke Universiteit Leuven
Reacties op de inhoud: [Johan Verberckmoes](#)
Helpdesk bij problemen: [Fred Truven](#)
Realisatie: Annelies Cousserier
Laatste wijziging: 23 mei 2003
URL: <http://www.arts.kuleuven.be/verhandelingen>